

ПЕНЧО СЛАВЕЙКОВ

ИЗ „ЗЛАТЕН ДЪЖД“

chitanka.info

ИЗ „ЗЛАТЕН ДЪЖД“^[0]

1

*В тъмна стая
блясна свещта —
в тъмна стая
лудо в нощта
сенки гмеж плаха
сбиха се в миг —
и разпиляха...
Сякаш в душата се сбраха —
дето не гони ги никой светлик.*

2

*Къщици белеят тук и там,
пръснати далеко по баиря —
към коя ли аз да се упътя,
уморен подслона да подиря?*

*Тук и там — навсякъде все чуждо,
чужди хора, думи неприветни...
И запрях в полето. Не за мен ли
е послало то килими цветни?*

3

*Така ги съдбата ориса —
в раздяла да чезнат двамина:
тя дома при свои в неволя,*

той с млада нерадост в чужбина.

*Но пак са и денем и нощем
те заедно: в болка нечута,
мечтите им волно ги носят
на свиждане всяка минута.*

*И в някакви смътни надежди
броят те, залисани, дните...
Живота край тях преминава,
а те се залъгват с мечтите!*

4

*Нечаканий вихър вилня и отмина,
и глухий му тътен се счува едвам
зад тъмни планински вършини натам,
де облаци бягат, разбита дружина.*

*От тъмната рат се очисти небото,
и как то приветно отново синей!...
А все пак сърцето за вихра милей —
тоз, който така ми разведри челото.*

5

*Аз зная край — там ни световна врява,
ни на живота черний труд е знаен.
Цъфти, като по божия забрава,
там вечна пролет. В тоя край омаен
с крилата на вълшебница мечта,
лятя аз често в мрака на нощта, —
и в спомени за там зашеметен,
като во сън живея в шумний ден.*

6

*Ела, облегни се на мойта ръка.
Нощта е беззвездна и тъмна. Така, —*

по-крепко. Ония, които отвъд
се чуват, отиват по равния път,
отиват — самички не знаят къде:
където ги общият път изведе...

Ела, облегни се на мойта ръка.
Нощта е беззвездна и тъмна. Така, —
по-крепко. На своя облеgnати мощ,
ще минеме ние през тъмната нощ:
звездата, що грее во нашата гръд,
водач ще ни бъде в самотния път.

7

И вчера пак! Той често ме налита,
купнеж безумен — тласка ме в захлас:
да се отдам в властта ѝ без насита,
до шеметна забрава, до несвяс,
на бурята в метежа да изпита
сърцето ми безпаметство за час.

Но мине той, тоз вихър на душата,
и тишина в сърце се въцари,
и въцари се като в небесата
след бурна нощ разведрени зори,
невидимо и тихо — и богатата
на ясен ден утехата гори.

И само там, дълбоко спотаена,
от тоз купнеж в душа ми искра грей, —
неволница в неволя задушена —
и варди миг да пламне и свилней...
Душа, в самотна мъка уморена,
сълза подир сълза безмълвно лей.

8

Минават дни. И тежък и задушен

*е въздуха. И тежък земний път.
Но на дългът в живота аз послушен,
вървя където другите вървят.*

*Къде? Не е ли все едно където —
все същи път и същи все изход...
И свива се болезнено сърцето
в пустинята на земния живот.*

---

[0] Второто стихотворение от цикъла „Къщици белеят тук и там“ напомня по-раншни Славейкови стихотворения: „През прозореца“ („Мисъл“, кн. 7, 1898 г.) — със същия начален образ —

*Сред градинката, в тъмата,
ниска къщица белей...*

Също — в цикъла „Песни“ („Мисъл“, кн. 5–6, 1901 г.):

*Сенчеста градина. В дълбината
бяла къщица едва се види.*

Петото стихотворение от цикъла „Из «Златен дъжд»« (»Аз зная край — там на световна врява — ни на живота черний труд е знаен“) е най-пряко свързано с идеята за Острова на блажените, по концепцията на древните гърци, с „вечната пролет“, с безгрижието на обитателите на „Острова“, унесени в разговори и мечти. Тая идея П. Славейков разработва неколккратно и в по-раншни свои стихотворения: във „Вдъхновение“ („Мисъл“, кн. 3–4, 1894 г.) —

*Има край обетован,
край чаровен и прекрасен,
гдето вечно слънце грей*

в небосвода вечно ясен...

Също — и в цикъла „Из Сън за щастие“ („Мисъл“, кн. 1, 1896 г.) — седмото стихотворение (невлязло в сбирката) „О, има тих възшебен край“ — с подемането му и в „Мисъл“, кн. 10, 1906 г.:

*О, има тих възшебен край
и никой го не знай
къде е той,
възшебен край на отдих и покой...*

Срещу стиховете „Из “Златен дъжд”“ (или като продължение на очерка за Доре Грудя) са написани в запазения Славейков екземпляр на антологията с молив, като думите са повторени с мастило, няколко нечетливи реда, след които четем (без да е сигурно, че е със Славейковия почерк): „Против политиката у поетите, преходността на лирич. песен: форми, език, настроения — всичко във времето. Няма образи, както в епоса и драмата. Затова нар. песен се преправя и форми и език и вътрешно.“ Поради това, че тия мисли са само набелязани или може би са включени допълнително от друг, Б. Пенев не ги е сложил в редактираното от него издание. „Против политиката у поетите“ — тая мисъл отговаря на известни упадъчни влияния във възгледите на Славейков, но противоречи на редица мисли в самата антология (напр. образът на Боре Вихор). ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.